

HRCKO

18. listopada 2024.

Broj 241

ISSN 1821-3758

9771821375004

**Narodna književnost
u školi**

**Mali tamburaši
iz Sonte**

Eko igrice

Kobo i pivac

U baštici

Dinkove pipi pipike

IMPRESUM

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«,

Preradovićeve 11, 24000 Subotica

Glavna i odgovorna urednica: Zlata Vasiljević

Urednica izdanja: Željka Vukov

Suradnici: Ivana Petrekanić Sič, Bernadica Ivanković, Marina Piuković,
Vesna Huska, Katarina Čeliković, Zoltan Sič, Nevena Gabrić, Jelena Dulić Bako,
Mirjana Crnković-Horvat, Slađana Husak i Petar Tikvicki

Lektor: Zlatko Romić

Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademi

Ilustracije: Adrijana i Zoran Vukmanov Šimokov

Obrada fotografija: Nada Sudarević

E-mail: hrcko@hrvatskarijec.rs

Viber: 064/65-90-718

Podlistak »Hrcko« izlazi uz redovitu potporu
Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje

Uvodnik

Listopad je kao i obično prepun raznih događanja i »važnih datuma«, a vidim da ste u puno toga i vi uključeni. Započeli smo s Međunarodnim danom starijih osoba, pa se nadovezali na dan glazbe, zaštite životinja, svjetski dan učitelja, pješaka, pošte, mentalnog zdravlja, bijelog štapa, čistih ruku... A 16. listopada obilježili smo i praznik Hrvata u Srbiji – Dan rođenja bana Josipa Jelačića.

Danas, 18. listopada je Dan kravate, a nadovezuje se dan jabuka, dan dostupnosti informacija, davatelja krvi i završavamo listopad Svjetskim danom štednje. Uz to, listopad je i mjesec knjige, pa su tu i brojne manifestacije vezane za knjigu i riječi.

Slična je situacija i u našem podlistku, gdje donosimo brojne zanimljivosti. Školska godina se zahuktala, pa su i vaši radovi na ustaljenim stranicama. Donosimo i nove društvene (ekološke) igre, dramatizaciju priče, nešto novo o prirodnim nepogodama... Najbolje je da sami sve prelistate i pregledate, a onda jasno i *Hrckove detektive* čekamo.

Do sljedećeg broj *Hrcka* imate i mini odmor, pa uživajte, no nemojte zaboraviti čitati svoj podlistak.

Željka

Piše: geograf Jelana Duilć Bako

U posljednje vrijeme sigurno ste u razgovoru odraslih ili na TV-u čuli riječ poplava. Što je poplava, kako nastaje i može li doći do nas?

Poplave su najčešći tip prirodnih nepogoda u svijetu. Događaju se kada se voda izlije iz rijeke ili jezera i potopi suho zemljište.

Najčešći uzrok poplava su obilne kiše, kojih zbog klimatskih promjena ima sve više. Zbog toga ćemo i svake godine imati sve veći broj poplava. Iako je klima sve toplija i aridnija (sušnija), povećava se broj veoma obilnih kiša kada odjednom padne nekoliko puta više mililitara kiše nego što je uobičajeno. Uzrok toga su sve topliji oceani iz kojih isparava veća količina vodene pare koja se nakuplja u oblacima.

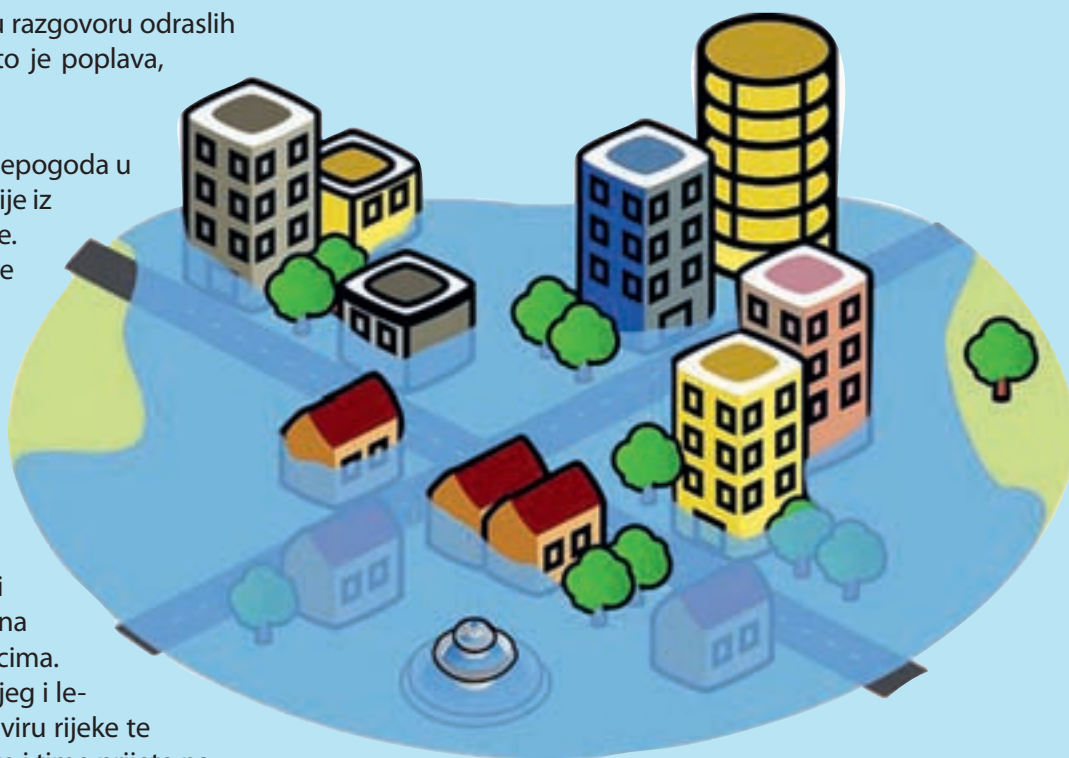
Zbog sve toplije klime topi se i snijeg i ledenjaci koji su na planinama gdje izviru rijeke te se njihov vodostaj i zbog toga podiže i time prijete naseljima koji su uz samu obalu.

Poplave se događaju i u priobalnim mjestima pokraj mora ili oceana kada uslijed naleta oluja iz tropskih ciklona i cunamija morska voda nadire na kopno.

Posljednja poplava u našem okruženju zadesila je početkom listopada Bosnu i Hercegovinu, a prije mjesec dana i Rumunjsku, Češku, Austriju... U Srbiji i Hrvatskoj posljednja poplava velikih razmjera dogodila se prije deset godina kada se izlila rijeka Sava. U svim ovim poplavama ima i smrtno stradalih, porušene su kuće i uništena prometna infrastruktura – ceste, pruge, mostovi, tuneli...

Na sreću, mi živimo u takvom geografskom području da od prirodnih nepogoda najveći dio vas može iskusiti samo oluja i sušu.

S obzirom na to da kroz Suboticu i Sombor ne teče niti jedna rijeka, šanse od poplava ne postoje. U blizini Subotice je najveće prirodno jezero u Srbiji Paličko jezero, ali ono nikada nije poplavilo i daleko je od grada. Prijetnje od poplava imaju stanovnici mjesta kroz koje teče neka rijeka. Tako Bezdan, Apatin i Novi Sad može poplaviti rijeka Dunav, Srijemsku Mitrovicu rijeka Sava, dok kroz selo Morović teku čak dvije rijeke: Bosut i Studva.

Poveži gradove s rijekom koja teče kroz njih

Novi Sad
Srijemska Mitrovica
Sombor
Subotica
Apatin

bez rijeke
Dunav
Sava
Dunav
bez rijeke

Program u spomen na Balinta Vujkova Didu

Narodna književnost u školi

Znate li da je listopad mjesec knjige? Tada se održavaju i *Dani hrvatske knjige i riječi – dani Balinta Vujkova*. To je vrijeme kada se svi okupimo na programu zvanom »Narodna književnost u školi«. Tako je bilo i ove godine. Susreli smo se 10. listopada u svečanoj dvorani HKC-a *Bunjevačko kolo* u Subotici. Bilo nas je puno, gotovo 400 djece iz vrtića i osnovnih škola u kojima se radi na hrvatskom jeziku ili sluša predmet Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture, i to iz Male Bosne, Đurđina, Tavankuta, Žednika, Berega, Lemeša i, naravno, Subotice. Sve nas je okupila Hrvatska čitaonica koja je i ovoga puta priredila interesantni program.

Na temelju dvije narodne priče koje je zapisao Balint Vujkov *Ni tica ne piva bolje* i *Dida se pomadžario*, baba *po-bunjevčila* djeca iz vrtića *Marija Petković Sunčica* iz Subotice su izveli predstavu.

Vilinsko kolo naziv je predstave koju su odglumili učenici Osnovne škole *Vladimir Nazor* iz Đurđina.

Ove godine tiskana je posljednja, osma knjiga iz edicije *Izabrana djela Balinta Vujkova*. To je knjiga *Didin rukopis* gdje se nalaze autorska djela Balinta Vujkova, a njih, kao i priče za svih osam knjiga odabrao je **Zlatko Romić**. Knjigu je predstavila **Katarina Čeliković**.

Naravno, svi smo dobili knjige za naše vrtičke i školske knjižnice da ih možemo posuđivati i čitati. E sad, imamo cijeli komplet, svih osam naslova.

Kakvo bi ovo bilo druženje da nije bilo i neke igrice, natjecanja s nagradicama, mmmm slatkišima i knjigama, a provjerali smo i koliko dobro poznajemo stare bunjevačke riči.

Bio je ovo odličan sat hrvatskog jezika na kojem smo svi bili prisutni, koji je bio svima zabavan a nismo se bojali ni propitivanja.

Sljedeće godine, najavili su organizatori, predstave nam pripremaju učenici Osnovne škole *Matko Vuković* iz Subotice i drugari iz vrtića *Marija Petković – Biser*. Jedva čekamo!

B. I.

Magdalena Mrčela

Kako je Flegmarin postao kapetan

Roman *Kako je Flegmarin postao kapetan* dobitnik je književne nagrade Zvonko koja se dodjeljuje za najbolji neobjavljeni prozni rukopis za djecu i mlade. Ali to nije jedini razlog što vam preporučujem ovu knjigu za čitanje. Ovo je roman koji mogu i trebaju pročitati jednako i tinejdžeri, djeca ali i roditelji. Radi se o duhovitoj obiteljskoj priči mnogobrojne obitelji Balić koja živi u Splitu, koja ima ozbiljnu temu. To su mama, tata, blizanci Žan i Renato te jedanaestogodišnji Marin, koji nam i pripovijeda većinu priče. Njihova već brojna obitelj postat će bogatija za još jednog člana, što uzrokuje selidbu u Brda gdje je život jeftiniji. Djeca negoduju jer im se život mijenja iz temelja, a Marin, zvani Flegmarin, ne shvaća kako su roditelji mogli tako pogriješiti i priuštiti im još jednog brata ili sestru, kada je on samo želio psa. Dalje pročitajte sami. Dodat ću još i to da je knjiga napisana s puno topline, emocije i duhovitosti i da ćete se dobro zabaviti čitajući ju.

STIHOJUPCI

Miš i gušter

Miš guštera
za rep vuče.
Gušter kuka
i jauče.

– Mali mišu,
nemoj tako!
Kad već vučeš,
vuci jako!

Miš se na to
osokoli:
– Vučem jako,
da l' te boli?

– Boli strašno! –
gušter plače.
Kad ti kažem,
vuci jače!

Iz sve snage
miš povuče.
Prekine se
rep i – puče.

Miš na leđa
cvileć pade.
Gušter, mangup,
bježat stade.

Vikne bježeć:
– Mišu, hoj!
Poklanjam ti
repić svoj.

Neka te
ne boli glava:
meni raste
rep ko trava!

Vesna Parun

NAŠE RIČI

Divan dva drugara

»Ante, šta si taki nikaki danas? Ti si uvek adren... Kaži nani!«
 »Alaj, nane...«, Ante ajmeči, »kad idemo iz škole, Lazo me aka. Samo me sprda: *Ante mante, nosi kante*. Zdravo me sekira!«
 »A ti, Ante, šta ti kažeš Lazi?«
 »Pa, tako nikako... *Lazo kazo, blato smazo*«
 »Ondak ste isti!«, kaže nana.
 »Ante, sine, vas dva imate lipa svetačka imena, a vi o njima landarate! Sveti Antun i sveti Lazar bolje da vas ne čuju... Tako drugari ne divane! Nikad više nemoj, a i Lazi kaži.«

ADREN – živahan, nestašan

ALAJ – uzvik za isticanje zbivanja

AJMEČIT – 1. kmečati, plakati/cmizdriti 2. odbijati

AKAT – napadati koga, uznemiravati koga

SPRDAT – podrugivati se, rugati se

LANDARAT – blebetati, brbljati

HRVATSKI JEZIK

Piše: Mirjana Crnković-Horvat

Pisanje datuma

U hrvatskome jeziku datume pišemo brojevima i riječima za mjesece kad god je to moguće. Treba znati da naziv mjeseca uvijek piše u genitivu (npr. 12. prosinca) umjesto u nominativu, što potječe od čitanja pune rečenice 12. dan mjeseca prosinca koju skraćujemo radi lakšeg razgovora. Ako ipak moramo pisati i mjesece brojevima, onda moramo paziti da napravimo razmake ili bjeline između dvaju brojeva, dakle pravilno je 12. 12. umjesto 12.12.

Napiši sljedeće datume tako da riječima napišeš mjesece.

5. 11. – _____

17. 5. – _____

4. 4. – _____

1. 2. – _____

UPOZNAJMO VRŠNJAKE

Oni sviraju tamburu. Postoje još od 2016. godine i imali su već brojne nastupe. Osnovani su i zbor. Vole tamburašku glazbu. Kad još malo porastu, osnovat će i tamburaški sastav. Oni su:

Mali tamburaši – izdvojeni odjel tambure u Sonti

- Izdvojeni odjel tambure Glazbene škole Stevan Hristić iz Apatina u Sonti

- Počeli su s radom u rujnu 2016. godine.

- Nazivaju ih *Mali tamburaši*.

- Učenici imaju priliku svirati sve tamburaške instrumente vojvođanskog štima.

- Bave se uvođenjem djece osnovnoškolske dobi u svijet glazbe. Njihov zadatak je njegovati ljubav, kako prema narodnoj glazbi naših prostora tako i prema klasičnoj i drugim vrstama glazbe.

- Nastavnik tambure je **David Antunić**, a solfežo predaje nastavnica **Ivana Butković**.

- Do sada su imali brojne nastupe u sklopu raznih manifestacija koje održava seoska zajednica i škole u Sonti i Apatinu.

- Plan im je nastupati i izvan teritorija općine i već se raduju predstojećem odlasku u Novi Sad gdje će na festivalu NOTAS učenici imati priliku nastupiti sa svojim vršnjacima iz mnogih glazbenih škola diljem Vojvodine.

- Na koncertu glazbene škole u Sonti prvi put su nastupili, a osim sviranja na tamburi nastupili su i kao mali zbor, pjevajući poznate dječje pjesme.

- Nastavu tambure za sada pohađa 13 učenika različite starosne dobi (od 3. do 8. razreda).

- Tamburu pohađaju dva sata tjedno. Uz tamburu, slušaju i predmet solfežo gdje se učenici glazbeno opismenjuju, koji imaju također dva puta tjedno.

- Rade u prostorijama OŠ *Ivan Goran Kovačić* u Sonti.

- Svakako planiraju razvijati i proširiti svoju malu tamburašku skupinu, umnožiti broj nastupa i uspostaviti tradiciju da svake godine nastupaju na određenim festivalima kao i do sada. Kad budu dostigli određeni uzrast, planiraju osnovati tamburaški sastav u kojem će imati priliku svirati razne melodije. Također planiraju razvijati i zbor koji će moći nastupati na manifestacijama uz male tamburaše.

- Ako im se netko želi priključiti, može doći na prijemni ispit koji se organizira u lipnju svake godine.

- Poruka *Malih tamburaša*: »Dođite u glazbenu školu da se zajedno igramo, sviramo i pjevamo i puno toga lijepog naučimo«.

B. I.

figurica, kockica i..

START

Vidi vjeverica! Želiš ju fotografirati - idi dva polja UNAPRIJED da ju stigneš.

!!!
Ako dva igrača stanu na isto mjesto - otpjevajte pjesmu o jeseni!

Vidio si gladnog ježa, donesi mu komadić jabuka - preskoči jedno bacanje

Provjeri jesi li ostavio smeće - vrati se na START.

Našao si odličan štap! S njime brže hodaš - PRIJEDI na polje...

Zaboravio si štap. Vрати se po njega - idi na polje...

Zasladite se

CILJ

V. H.

listopad 2024.

Kobo i pivac

Nit je pivac šantav, nit je kobo ćorav, al su opet za pripovitku.

Jedared vitar razvršio nisku kamaru slame, pa se na njoj okupio pilež. Ima tu i matorine, a ima i kvočaka s pilićima. Pivac vodi sve. Raščeprka da sve siva mamuzama, zarepusi, pa ništom stane u stranu i:

– Kvoc, kvoc, kvoc, kvoc – kukuriku-uuu...!!!

Gleda, pa samo uživa kako njegov ženski svit i kokoši jal dica kupe po koji krzav vlat i zrnce.

Gleda pivac, gleda odozgor i gladni kobo. Uživa pivac, uživa i kobo. Samo kobo nji vidi, oni njegov ne.

– Uživajte, samo vi uživajte dok se sasvim ne zabavite – kobo će u sebi.

Kružio iznad guvna, kružio i kad je mislio da je prilika, najedared se ko kamen spustio kamari da ukrade pilence za ručak.

Pilićima na sriću, kobi na nesriću, kvočka ga ositila kad njim je bio već iznad glave, pa mu se bacila u kob. Ona sunila pod njeg, kobo sad već nije imo kada za skrećanje, pa se tako dogodilo da se lipo zabio u raščeprkanu slamu. Kako se oštro zaušiljo iz visine, tako se zabio u slamu ko da je zaronio u vodu.

Ne treba veće nevolje neg kad kokoš pobisni el zaslipi, a još kvočka! Navalile na njeg i tu se ne pita ko čupa criva, ko vadi oko.

Kobo se kojikako oto, al dok nije uzletio, borme nije znao šta je od njegov ostalo a šta je otpalo: načet i krvav na sve strane.

Sve se to dogodilo dok lupiš dlanom o dlan.

Kad će kobo lupit, pivac baš dobro raščeprko slamu i skočio ukraj kamare, pa zažmurio i:

– Kukuriku! Kukuriku!

Piva on i piva ko da sav svit mora čut kako je raščeprko dobru pregršt vlača. Dok se nije sitio kaki vršaj se dogodio na kamari, kobo već i izmako.

Pivac doduše nije vidio već se sad samo dositio šta je bilo, al su sve to vidila dva kobina brata koji su baš onda naletili iznad ledine.

Oni su mu i kazali da mu sad baš mož bit žao što nema džep, da bar u njegov pokupi criva, kad mu već ispadaju iz trbuva, i da sad brez po muke mož visoko podignit glavu jel mu je lakša za jedno oko.

– Lipo si nam nasrado, pobratime! Osto gladan, a zapatio toliku nevolju!

– Da sam nasrado i nevolju zapatio to znam i da mi ne kažete, al da ću se za života osvetit, pa gadno, onom prokletom pivcu, to dobro zapamtite – priti se očupani kobo.

– Vid sad čovika! Šta si pivca uzo na zub kad su ti kokoške naprtile nevolju na vrat?!

– Nek je od kokošaka, nevolju ću još i prostit, al da mi onaj s orozom nevolju još i opivava, e to mu neću prostit makar do sutra živio.

Zapisao Balint Vujkov

Šaljive hrvatske narodne pripovijetke, 1958.

Manje poznate riječi: kobo – kobac;
zarepusit – raširiti rep; kob – borba,
bitka; vršaj – nered; naprtit – dobiti nešto, natovariti.

														
A	B	C	Č	Ć	D	Dž	Đ	E	F	G	H	I	J	K

														
L	Lj	M	N	Nj	O	P	R	S	Š	T	U	V	Z	Ž

ZAVOLIMO PSALME!

Jeste li čuli za mladog pastira Davida koji je u dvoboju praćkom nadjačao strašnog Golijata? David je postao najpoznatiji izraelski kralj, kralj po Božjem srcu i vjeruje se da je napisao većinu psalama, čak njih 73 od ukupno 150 zapisanih u Bibliji.

Koristeći tablicu pronađi slova i otkrij kako glasi šesti redak psalma 118. Stih prepisi u okvir i pridruži ga svojoj PRVOJ KNJIŽICI PSALAMA!

!

Srna Kovač, 1.a – OŠ 22. oktobar, Monoštor

Nikolija Ivakić, 4.r – OŠ Moše Pijade, Bereg

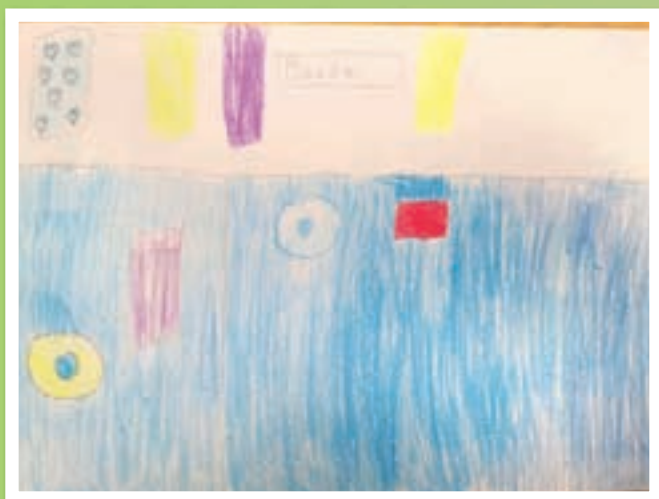
Sunčica Barbulović, 4.4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

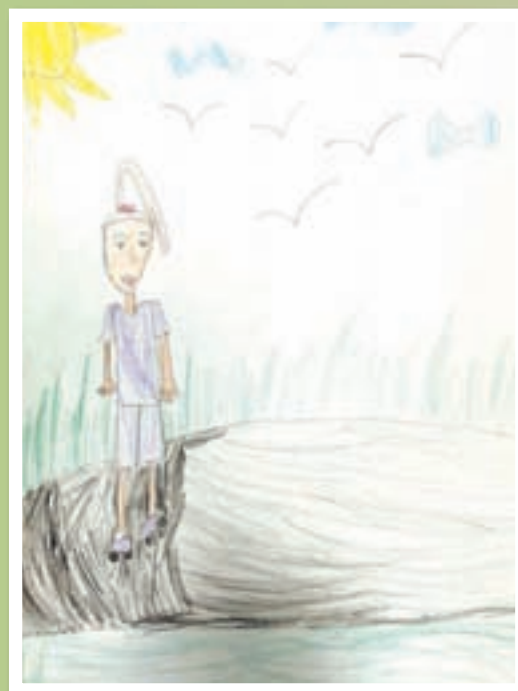
Tea Periškić, 1.a –
OŠ 22. oktobar, Monoštor

Petra Dević, 4.4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

Saša Košec, 4.r – OŠ Moše Pijade, Bereg

Ema Dekić, 2.r – OŠ Moše Pijade, Bereg

Nika Gromilovć, 1.a – OŠ 22. oktobar, Monoštor

Mila Vidak, 1.a – OŠ 22. oktobar, Monoštor

Milana Vujaković, 3.r – OŠ Moše Pijade, Bereg

Lea Rica, 3.r – OŠ Moše Pijade, Bereg

2. i 4. razred OŠ Vladimir Nazor, Đurđin u okviru sekcije Green STREAM naučni klubić

LISTOPADSKA PRIČA

U školi sjedim do prozora. Kroz prozor gledam visoko drvo kestena. Kako je samo lijepo! To je moje drvo! Listopadsko sunce ga obasjava i lišće žuto i pomalo crveno prosto blista...

»Anastazija! Slušaš li ti mene?«, začuo se glas nastavnice matematike.

Nije bilo smisla da slažem – osjećala sam se kao da sam se upravo probudila.

»Oprostite, nastavnice...«

»Malo si se zamislila?«, već se malo kao smiješila (pa, i nastavnici su ljudi! Sigurno su nekad bili djeca.)

»Nastavnice, Anči je zaljubljena!«, dobacio je Martin iz posljednje klupe.

Svi su se počeli smijati, a ja sam počela crvenjeti kao lišće s mog kestena.

Nastavnica je rekla: »Dopušteno je biti zaljubljen, ali – zavoli bar malo i matematiku. Hajde na ploču! Hajde, hajde, hrabro samo«.

Došla sam do ploče vukući se kao glista. Nastavnica me je pitala tiho kad sam prišla njenom stolu i uzela kredu:

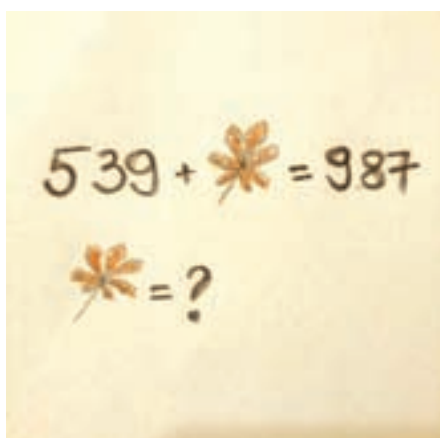
»Voliš li drveće i lišće?«

»Da«, odgovorila sam tiho i ja. »Tako je lijepo sad u jesen...«

Nastavnica je rekla:

»Volim i ja... Hajdemo sad povezati to prekrasno lišće i jednadžbe...«

Kad mi je krenula diktirati zadatak, kao da sam oživjela. Martin se počeo smijati, ali nastavnica je pogledala strogo kako samo matematičarke znaju i rekla:

»Tišina. I ti ćeš dobiti svoj trenutak pred pločom«.

Ušutio je istog trena.

Pitam se na kojoj godini fakulteta uče te pogled? Voljela bih i ja to naučiti. Pogledala sam nastavnicu uplašeno, ali njene zelene oči su se smješile iza naočala.

»Hajdemo skupa korak po korak...«

Moj strah je nestao – odnio ga listopadski vjetrić kroz prozor. Slušala sam zadatak koji je nastavnica upravo za mene smislila: »Učenica skuplja lišće za sat likovnog kako bi razredne panoe napunila lišćem. Skupila je 539 listova, a potrebno je 987 da ispuni panoe. Koliko joj još nedostaje?«.

Kreda je letjela po ploči, kao i lišće vani. Osjećala sam kako nastavnica kima glavom gledajući kako računam. Jer, meni matematika u biti ide, samo mi je pažnja ovih dana malo – poput lišća...

»Izvršno, Anastazija. Zavrijedila si plus! Idi na mjesto, a za sljedeći sat donesi par lijepih listova da ih stavimo u teglu. Možda će tako i drugima jednadžbe ići kao tebi.«

Pogledala je opet onim pogledom Martina, koji je upravo otvorio usta da mi se opet podsmjehne. Mene je pogledala ljubazno i kao da mi je namignula.

Tada je zvonilo za veliki odmor i svi smo pojurili van. Jedva sam čekala vidjeti i moj kesten i tko je još u dvorištu...

Vesna Huska

Ekskurzija učenika iz Srijemske Mitrovice

U obilasku Subotice

Učenici pet osnovnih škola iz Srijemske Mitrovice, koji pohađaju izborni predmet Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture, bili su 5. listopada na jednodnevnoj ekskurziji u Subotici.

»Svake godine organiziramo ekskurziju za učenike od prvog do osmog razreda i do sada smo obišli Petrovaradin, Sombor, Suboticu, Monoštor. Budući da su ovo nove generacije, ponovno smo u Subotici«, priča nastavnik i voditelj **Dario Španović**.

Na ovu ekskurziju uputilo se njih 43, i to u većini iz nižih razreda osnovne škole, te je i program posjeta prilagođen njima. Osim učenika iz Srijemske Mitrovice, njih četvero je iz Sota, koji također u svojoj područnoj školi, koja potpada Općini Šid imaju ovaj izborni predmet.

Djeca su ovom prigodom obišla subotičku katedralu sv. Terezije Avilske, Hrvatski dom – Maticu, Gradsku kuću i okolne zanimljivosti, te ZOO vrt i Palić.

Izborni predmet Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture izučava se u svih pet škola u Srijemskoj Mitrovici: *Jovan Jovanović Zmaj*, *Sveti Sava*, *Boško Palkovljević Pinki*, *Slobodan Bajić Paja* i *Jovan Popović*. Također, ovaj izborni predmet sluša se i u OŠ *Sremski front* u Sotu, a predaje ga nastavnica **Anđela Vaht** koja je također povela djecu na ovu ekskurziju.

Po riječima Daria Španovića, od ove školske godine ovaj izborni predmet izučava 46 učenika u osnovnoj školi, dok je njih 24 iz srednjih škola. Srednjoškolci nastavu imaju u prostorijama HKC-a *Srijem – Hrvatski dom* ili u uredu HNV-a u Srijemskoj Mitrovici.

»Sada sam drugi razred, a na hrvatski idem od prvog razreda. Na ovoj ekskurziji mi se najviše svidjela katedrala. Inače, moj djed sakuplja nošnju i kad god se nešto događa u Mitrovici moja sestra i ja se oblačimo u nošnju, a to volim. O nošnji i običajima govorimo i na satima hrvatskog, a učimo i riječi na hrvatskom, pa nam bude zanimljivo«, ispričala je **Iva Barat**.

Njoj se pridružila **Anamarija Živković** učenica 7. razreda iz Sota koja je rekla:

»Na sate hrvatskog jezika idem od prvog razreda i sve mi se sviđa. Učimo zemljopis, povijest... Uz školu, idem i na folklor, pa i tamo učimo o svojim običajima. Imala sam priliku ići i na ekskurziju u Hrvatsku, što mi se jako svidjelo da možemo vidjeti odakle potječemo. U Subotici mi se posebno svidjela Matica, jer je jako lijepo uređena«.

Uz ovu ekskurziju učenici iz Srijemske Mitrovice, od viših razreda osnovne do četvrtog razreda srednje škole, imaju i ekskurziju »Upoznaj domovinu« koja se realizira zahvaljujući projektima.

Ovu jednodnevnu ekskurziju organizirao je HKC *Srijem – Hrvatski dom* uz financijsku podršku Hrvatskog nacionalnog vijeća.

Ž.V.

DIDIN ŠTAP

 KALO JE IMAO . VRLO LIJEP , KOG JE NOSIO SAMO U . VIŠE JE TO BILO IZ MODE, NEGO IZ POTREBE ILI ZBOG GODINA. NIJE JOŠ IMAO PUNO GODINA I SU GA JOŠ SLUŽILE.

JEDNE NEDJELJE KAD JE BIO NA MISI U ZABORAVIO JE , I ON JE OSTAO U CRKVI. NIJE NITI PRIMIJETIO DA IDE BEZ , JER JE IŠAO U DRUŠTVU SUSJEDA TOME. RIJEČ PO RIJEČ I BRZO SU STIGLI .

SUTRADAN JE KALIN ANTE IŠAO KUPITI I PRIMIJETIO JE DA SU OTVORENA CRKVE, TE JE SVRATIO U NJU KRATKO SE POMOLITI. TAMO JE BIO I ANDRIJA. KAKO JE UNUK UVIJEK SJEDIO S U KLUPI, NA ISTOM MJESTO TAMO JE KLEKNUO NA MOLITVU I UGLEDAO .

EH, TAJ MOJ , JEDNOM ĆE SEBE ZABORAVITI! – PROMRSI UNUK ANTE, UZME , , MAHNE ŽUPNIKU I POŽURI SVOME DOMU, S DIDINIM .

U baštici

TIKVA: JESENSKE SU KIŠE,
NA MENE SE SLILE.
NITKO DA ME BERE
PA U JUHI SKUHA!

KUKURUZ: NEMOJ DA SI LJUTA,
TIKVO ŽUTA!
TKO JE DOBROG NJUHA
ZNA ŠTO JE KREM JUHA!

TIKVA: JUHA ILI PITA,
NIJE MOJA BRIGA!
AL' MOJA DJEVOJČICA
OKOLO SE SKITA!

KUKURUZ: DOZOVI JE TIKVO ŽUTA!
I RECI JOJ PO STO PUTA
VITAMINE DA JOJ NUDIŠ
I S LIJEČNIKOM SE NE DRUŽIŠ!

TIKVA: ALI KAKO ĆE ME ONA ČUTI
KAD U SOBI SJEDI – ŠUTI,
NA MENE SE NEŠTO LJUTI?!

KUKURUZ: JESENSKI ĆE VJETAR REĆI
DA VRIJEME BERBE ĆE DOĆI,
JER U VRTU NAŠEM ZIMI
VITAMINI NEĆE BITI FINI!

DJEVOJČICA: JEL'TO MENE VJETAR ZOVE?
NAPUNITI KOŠARE OVE,
JESENSKOGA PLODA IMA
ZDRAVLJE ONO NUDI SVIMA!
TIKVU, MRKVU I PAPRIKU,
ROTKVU, KRUŠKU I CVJETAČU
U VRTU SVEGA IMA
SVE JE PUNO VITAMINA.

ZADATAK: IZREŽI LIKOVE I ULOGE TIKVE, KU-
KURUZA I DJEVOJČICE PODIJELITE U RAZRE-
DU. IZVEDITE OVU JESENSKU DRAMATIZACIJU.

MARINA PIUKOVIĆ

V♥LIM VOJV♥DINU

Čujem da ste prošli broj riješili bez imalo muke. Evo novih izazova, možda nešto novo i naučite. Okušajte se.

1. Čije ime nosi novootvorena čitaonica pri HKPD-u Tomislav u Golubincima?

- a) Julije Adamović
- b) Stjepana Adžića
- c) Josipa Jelačića
- d) Antuna Sorgga

HKPD Tomislav iz Golubinaca otvorilo je u srpnju ove godine u svojim prostorijama, pri pastoralnom centru mjesne župe sv. Jurja, Hrvatsku čitaonicu koja nosi ime poznatog hrvatskog jezikoslovca, leksikografa i pedagoga, rođenog u Golubincima.

3. Koje godine je Andrija Kujundžić Čiča, podrijetlom iz Subotice, bio u timu reprezentacije Jugoslavije na Olimpijskim igrama?

- a) 1920.
- b) 1924.
- c) 1928.
- d) 1932.

Andrija Kujundžić Čiča, podrijetlom iz Subotice, bio je poznati jugoslavenski nogometni reprezentativac, kasnije sudac i trener a bio je i nadareni atletičar. Na ljetnoj olimpijadi u Parizu, predstavljao je Kraljevinu Srba, Hrvata i Slovenaca kao nogometni reprezentativac.

2. Koji je značajni jubilej održavanja Dužijance u Bajmaku proslavljen ove godine?

- a) 20 godina
- b) 30 godina
- c) 40 godina
- d) 50 godina

Hrvati Bunjevci iz Bajmaka svake godine organizirano proslavljaju završetak žetve i zahvaljuju Bogu na novom kruhu. *Dužijanca u Bajmaku* je ove godine i proslavila svoj jubilej. Tom prigodom je u župnim prostorijama priređena izložba, retrospektiva svih dosadašnjih bajmačkih *dužijanci* kroz slike od slame i film sa starim fotografijama.

4. Tamburica fest održava se u Novom Sadu osim prvog festivala koji je održan u kojem mjestu?

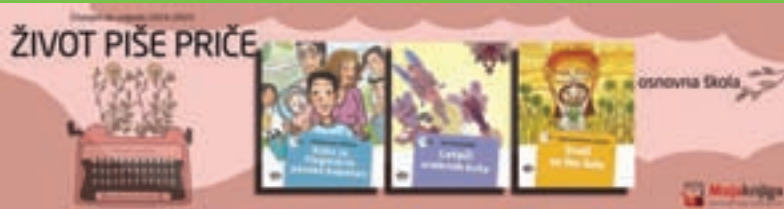
- a) u Rumi
- b) u Deronjama
- c) u Apatinu
- d) u Zrenjaninu

Svjetski tamburaški festival *Tamburica fest* održava se na Petrovaradinskoj tvrđavi i u Novom Sadu kao manifestacija s jedinstvenom koncepcijom i kulturnom misijom afirmiranja tamburaške glazbe i tamburice kao instrumenta. Ove godine je održan 17. put po redu.

Nova sezona kviza Čitanjem do zvijezda

Život piše priče

Daje se na znanje da je započela nova sezona Nacionalnog projekta za poticanje čitanja i promicanje kulture čitanja – Natjecanja u znanju i kreativnosti Čitanjem do zvijezda.

Ovogodišnja tema je »Život piše priče«, a trebaju se pročitati sljedeće knjige:

1. **Magdalena Mrčela:** *Kako je Flegmarin postao kapetan*
2. **Melita Rundek:** *Letači srebrnih krila*
3. **Nada Mihoković-Kumrić:** *Znali su što žele*

Kao i svake godine, u ovom čitateljskom projektu mogu sudjelovati učenici osnovnih škola u kategoriji test znanja ili kreativni uradak-plakat. Prijave se primaju kod svojih nastavnica hrvatskog jezika. Prva školska razina natjecanja planirana je za siječanj 2025. godine.

Kviz Čitanjem do zvijezda u Hrvatskoj organizira Knjižničarsko društvo Međimurske županije, a u Subotici i okolici, u osnovnim školama gdje se nastava odvija na hrvatskom jeziku, provode ga Gradska knjižnica Subotica i NIU Hrvatska riječ.

B. I.

HRCKOVI DETEKTIVI

Točan odgovor iz prošlog broja:

Dječji zbor pri HGU Festival bunjevački pisama zove se *Raspjevane zvjezdice*.

Nagrađeni detektivi:

1. Tereza Dulić – OŠ *Vladimir Nazor*, Đurđin
2. Tin Galić – OŠ *Bratstvo jedinstvo*, Bezdan
3. Nora Sudar – OŠ *22. oktobar*, Monoštor
4. Andrija Kujundžić – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
5. Matej Kujundžić – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
6. Greta Major – OŠ *Bratstvo jedinstvo*, Bezdan
7. Matija Siladi – OŠ *Ivan Goran Kovačić*, Sonta
8. Iva Rudić – OŠ *Ivan Milutinović*, Mala Bosna
9. Benjamin Lišić – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica
10. Linett Ana Francisković – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica

Nagradno pitanje:

Koji instrument sviraju naši vršnjaci iz Sonte?

KUPON

Odgovor:

Ime

Prezime

Adresa

Mjesto

Škola

Razred

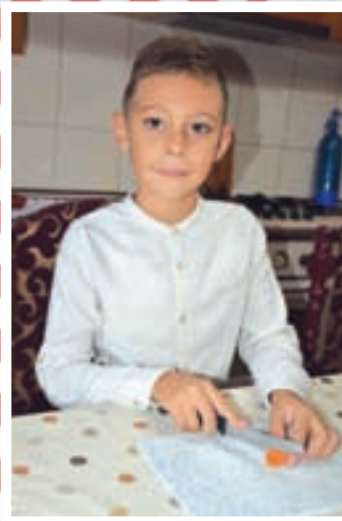
Dinkove pipi pipike

Priprema:

1. Velikom okruglom modlom ili čašom izrezati krugove od tost kruha. Manjom okruglom modlom ili čašom izrezati krugove od sira.
2. Na tanjur postaviti oprani špinat i na njega posložiti kruh s kolutom sira.
3. Očistiti mrkvu i narezati kolutiće za noge, trokute za kljun i štapiće za perje na glavi.
4. Za oči staviti zrna crnog papra.

Dobar tek!

*Dinkove pipi pipike za vas je pripremio **Dinko Bašić**. Dinko je predškolač u vrtiću *Marija Petković – Sunčica* u Subotici. Voli se puno igrati, i to s prijateljima, psima ili šaha.*

Vrijeme pripreve:
7 minuta

Potrebni sastojci:

tost kruh

sir

mrkva

papar u zrnu

špinat

JESTE LI ZNALI?

...većinu povrća hranjivije je jesti sirovo. To nije slučaj s mrkvom. Više hranjivih sastojaka tijelo dobiva od kuhanje nego od sirove mrkve. Kuhanjem se uništavaju kemijski spojevi i oslobađaju zdravi karotenoidi.

...80 posto svjetskog stanovništva jede kukce, uključujući gujavice, mrave, ličinke, skakavce i cvrčke.

...muha može skočiti 30 centimetara. To je kao da čovjek preskoči zgradu od 70 katova (otprilike 244 metra).

...Mjesec se godišnje udalji od Zemlje za oko 3,8 centimetra.

...da Šerpasi, pripadnici domaćeg stanovništva s južnih padina Mount Everesta, proslavljeni vodiči alpinista u osvajanju najviših himalajskih vrhova, kao znak uljudna pozdrava jedan drugome – isplaze jezik!

...da u Tokiju postoji restoran za pse bogatih vlasnika!

DRAŽEN

Film prati život **Dražena Petrovića**, košarkaškog genija koji je odrastao u Šibeniku, a zatim osvojio Europu i SAD. Kroz prizmu njegovih najvažnijih životnih trenutaka, film istražuje Draženovu neumoljivu odlučnost, duboku povezanost s obitelji i neizmjernu strast prema košarci – sportu koji ga je doveo do besmrtnosti.

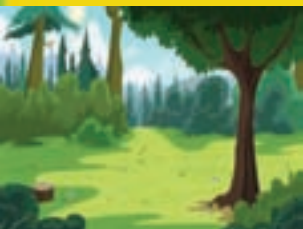
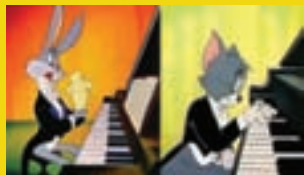
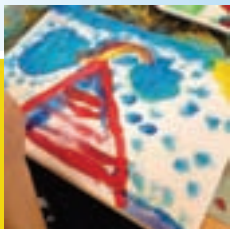
DIVLJI ROBOT

Epska pustolovina prati putovanje robota – ROZZUM 7134, skraćeno Roz – koji doživi brodolom na pustom otoku i mora naučiti prilagoditi se okolišu, postupno gradeći odnose sa životinjama i postajući usvojitelj guske siročeta. Snažna priča o saomotkrivanju, uzbudljivo istraživanje mosta između tehnologije i prirode i dirljivo istraživanje o tome što znači biti živ i povezan sa svim živim bićima.

U osam smjerova pronađi i precrtaj sljedeće riječi: CRTIĆ, KRDO, GLAZBA, TOR, BUDILICA, KIVI, INTERNET, BUDUĆNOST, JANJE, MANDARINA, ZIMNICA, KOSA, LUK, DRVO, MLIJEKO, GRM, SAČE.

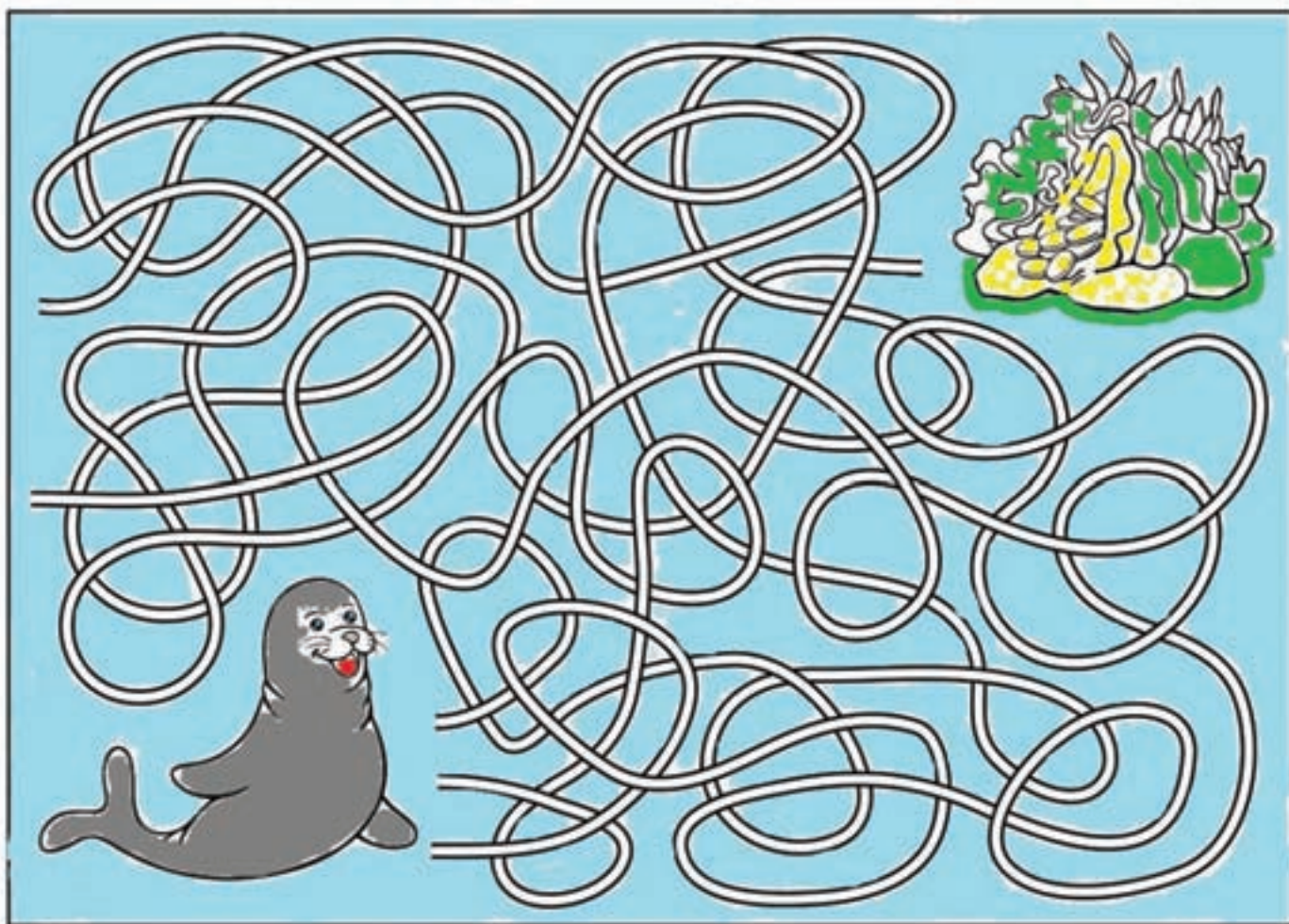
Preostala slova dat će konačno rješenje. Upiši ga u kvadratiće ispod osmosmjerke.

I	T	S	O	N	Ć	U	D	U	B
Z	V	A	C	I	N	M	I	Z	T
A	N	I	R	A	D	N	A	M	E
E	Ć	A	S	C	M	R	G	A	N
O	K	E	J	I	L	M	S	I	R
E	E	D	T	L	Ć	O	V	D	E
K	NJ	O	E	I	K	I	R	N	T
R	R	A	L	D	K	V	T	E	N
D	B	U	J	U	O	O	J	R	I
O	K	E	A	B	Z	A	L	G	C

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Riješi labirint

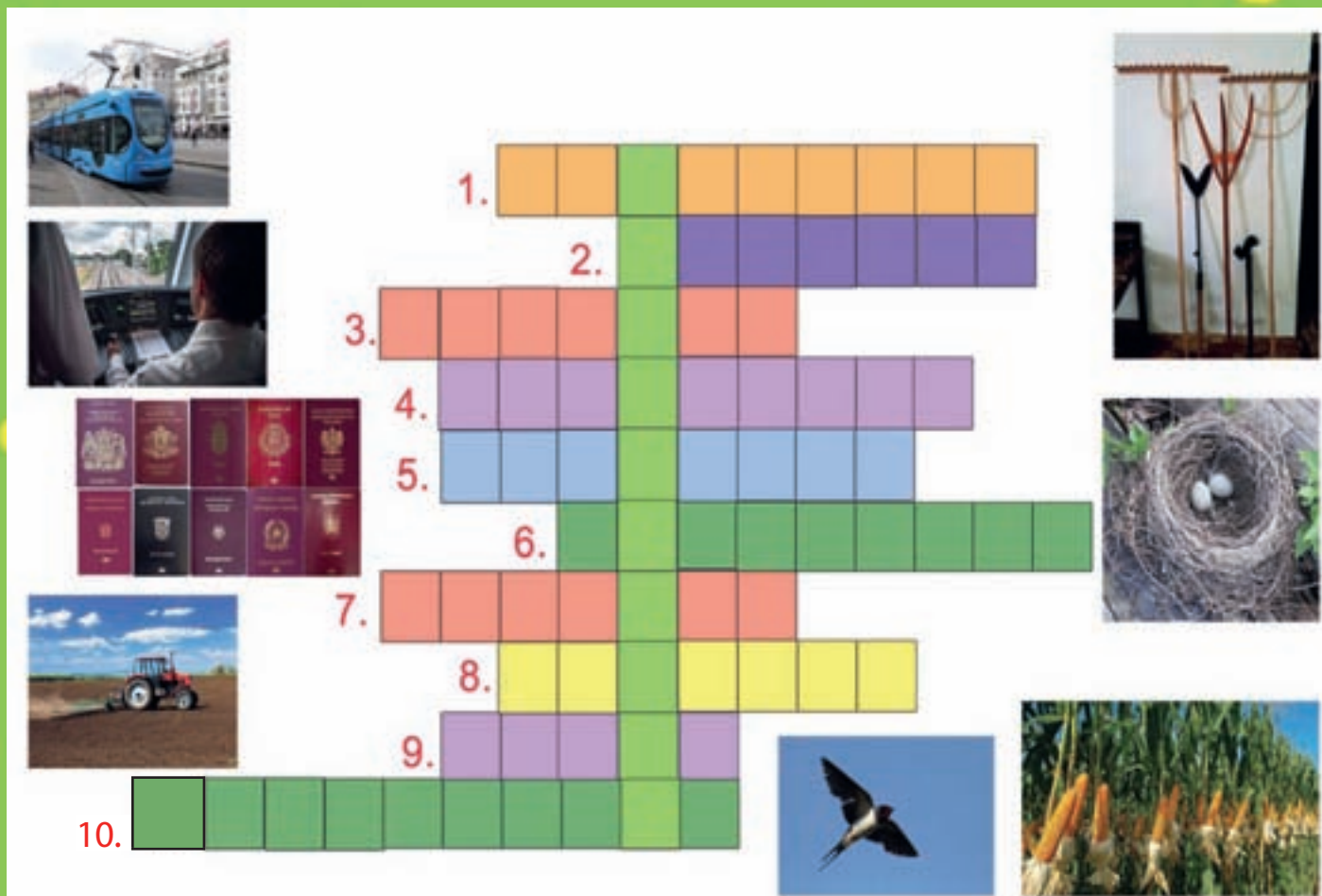

Krizaljke

Jerke

36

Riješi križaljku i u označenim poljima dobit ćeš rješenje. 1. Mala ptica selica crno – bijele boje i repa u obliku slova V; 2. Motorno vozilo koje vuče poljoprivredne alatke i strojeve; 3. Žitarica čiji je plod klip; 4. Dokument kojim građanin može putovati; 5. Nastamba u koju ptice polažu svoja jaja i leže na njima; 6. Nastamba u kojoj žive kokoši; 7. Gradsko prometno sredstvo za prijevoz putnika po tračnicama; 8. Rubni dio ceste po kojemu se kreću pješaci, a katkad i biciklisti; 9. Drugi naziv za alat, predmet napravljen za obavljanje nekog posla; 10. Prvi dan u tjednu.

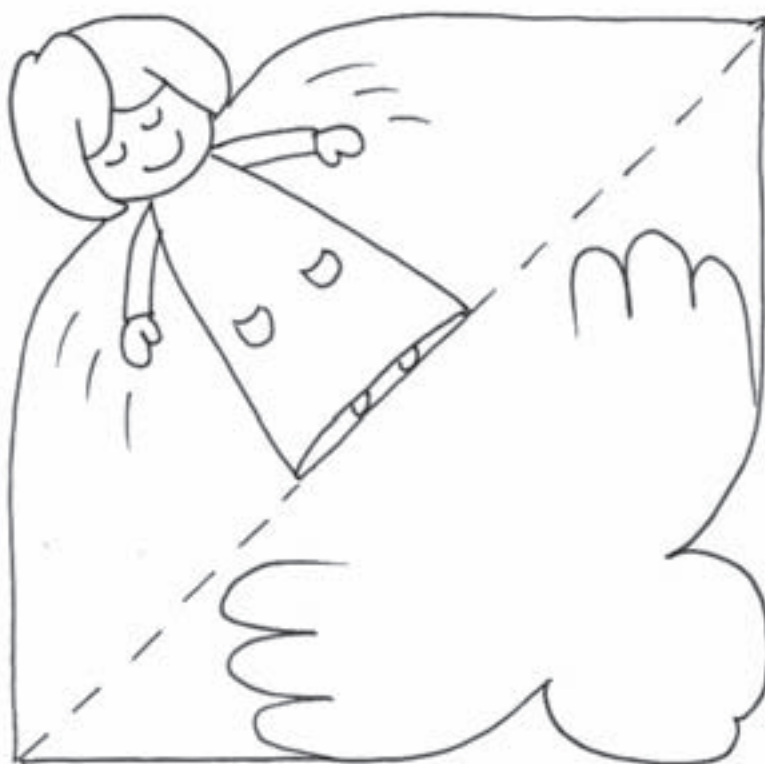

KREATIVNI KUTAK

Anđeo za Svi svete

Potrebno:
škare
svijeća
drvene bojice.

Izrada: Izrezati anđela i presaviti na isprekidanoj liniji. Oreol u obliku kruga također izrezati i obojiti blagom svijetlo plavom bojom, te staviti iza glave anđelu. U sredinu staviti svijeću koju grle anđeoska preklapljena krila.

abirint

Križaljke

Jerke

Mo

Jesenski plodovi...

Broj 106

Tekst: Slađana Husak

Crtao: Petar Tikvicki

